

Pieter Jan VERSTRAETE, *Karel Dillen. Portret van een rebel*, Bornem, Uitgeverij Aksent, 1992, 189 blz., geïllustreerd.

In zijn bijdrage over de rechts-radicaliteit in het Vlaams-nationalisme in dit tijdschrift 1993, 3 moest L. Vos zich in zijn typering van de voorzitter van het Vlaams Blok nog tevreden stellen met de gegevens verstrekt in de publicaties van de „geëngageerde linkse” en dus Dillen-vijandige, zogenaamde „onthullingsjournalisten” Gijssels en Vander Velpen. Hij verwees wel al naar de in 1992 verschenen biografie door P.J. Verstraete, maar moest bekennen dat hij er geen gebruik van had gemaakt. P.J. Verstraete, die intussen de bedrijvigste geschiedschrijver van het Vlaams-nationalisme is geworden, noemt zijn boek weliswaar niet een biografie, maar wel een „portret”. En dat is het ook als men het bijvoorbeeld vergelijkt met de „politieke biografie” van Staf De Clercq door Bruno De Wever, waarin men nauwelijks hoogte krijgt van de mens en de burger die de VNV-leider ook is geweest.

Verstraetes boek berust op uitgebreide gedrukte, geschreven en gesproken bronnen, die op klare en objectieve wijze worden weergegeven en verwerkt. Het is duidelijk de bedoeling een zakelijk en zo objectief mogelijk relaas te geven van de feiten, zonder schoonschrijverij of persoonlijke beoordeling vanuit een „morele” of politieke hoek. Verstraete, niet bepaald door leeftijd of afkomst, heeft ook niet de behoefte gevoeld om door een „democratische” getuigenis zijn occupatie met zijn „netelig” thema te verantwoorden of te vergoelijken. Hij zelf noch zijn „onderwerp” zijn enig taboe uit de weg gegaan. Hij verbrandt niets of niemand en verbrandt zich evenmin in de beschrijving van het leven van iemand die hij in de ondertitel een „rebel” noemt. En die ook zichzelf zo noemt (in de zin van de bekende uitspraak van R. Tollenaere) en die als een herrieschopper en vernietiger van heilige huisjes kort na de oorlog in het zich opnieuw ontwikkelende en rumoerige Antwerpse Vlaams-nationalisme zijn intrede deed. Geen revolutionair, is Dillen een rebel gebleven als agitator en publicist, een doctrinair en onverzoenlijk vertegenwoordiger van rechts gedachtengoed en van het Diets nationalisme, in een rechte lijn waarvan hij vijftig jaar lang niet is afgeweken.

Stammend uit een niet-repressiegezin, doch al gauw voorstander van een integrale amnestie (ook voor R. Hess!), leerling van het (neutrale) atheneum met moraal als filosofisch vak, maar verdediger van de Europees-christelijke waarden van leven en gezin (anti-abortus) en op de lijn van Monseigneur Lefèvre, extreem flamingant en liefhebber van o.a. Franse literatuur en cultuur — ook van de rechtse: Brasillach, Bardèche, Pouillet —, fervent Groot-Nederlander met grote afschuw voor het „Noorden” en zijn verloedering, voorzitter „voor het leven” van een rechtse partij, maar allesbehalve een „leider” met de allures van een Joris Van Severen, als publicist schrijver van heftig scheldproza aan het adres van de tegenstanders (softies en „beleids”nationalisten), maar bewonderaar van poëzie en van dichters als J. Weinheber (en G. Schumann!).

Van de eerste kennismaking van de „passieve zwarte” uit de laatste oorlogsjaren met de Vlaamse Beweging in Antwerpen, via de nationalistische jeugdbeweging over het Brusselse en het Straatburgse parlement tot de „zwarte zondag” van december 1992, beschrijft dit boek aan de hand van de politieke en geestelijke ontwikkeling van Dillen de lotgevallen van de Vlaams-nationalistische groepen en groepjes en van de nieuwe partij in Antwerpen en in Vlaanderen. Daardoor is het een bijzonder rijke bron geworden voor onze politieke geschiedenis na 1950; geen nationalist, nationalistisch groepje of nationalistisch initiatief, of er worden hier gegevens over hun lotgevallen en geschiedenis verstrekt. Ook de hier gepubliceerde foto's zijn goede kennisbronnen voor de geschiedenis. Wie dit boek uitgelezen heeft, heeft heel wat ruime en nieuwe inzichten verworven in de politieke ontwikkeling van het Vlaams-nationalisme en zijn rechts franje in ons land, met name in Antwerpen.

Gilbert DE SMET